

**PLAN MOT DISKRIMINERING
OCH KRÄNKANDE
BEHANDLING**

Västerlanda förskola

2020/21

Framtagen av: Helena Bergenson

Datum: 2020-10-09

Version: 1.0



LILLA EDETS
KOMMUN



Innehållsförteckning

Grunduppgifter	3
Plan mot diskriminering och kränkande behandling	5
Bakgrund	5
Syftet med planen	5
Förskolans mål med planen	5
Lagar och styrdokument som ligger till grund för detta arbetet.....	6
Främja likabehandling	6
Förebygga diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och kränkande behandling	6
Skollagen (2010:800)	6
Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling	6
Arbetet med aktiva åtgärder ska bedrivas i fyra steg.....	7
Diskrimineringsgrunderna och dess definition.....	8
Definitioner av de olika begreppen.....	9
Diskriminering.....	9
Kränkande behandling.....	9
Trakasserier	9
Mobbning.....	10
Sexuella trakasserier	10
Främjande arbete.....	10
Kartläggning och identifiering av riskfaktorer	14
Områden som berörs i kartläggningen	14
Åtgärdande arbetet	15
Rutiner för akuta situationer och åtgärdande arbete.....	16
Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks/ diskrimineras av personal, eller vuxna kränks/ diskrimineras av andra vuxna	17



Grunduppgifter

Planen gäller från

2020-10-15

Planen gäller till

2021-10-15

Läsår

2020/ 2021

Barnens delaktighet

Genom observationer och samtal i den dagliga utbildningen i förskolan.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns att läsa i hallen på avdelningarna och på Lilla Edets hemsida. Vi informerar vårdnadshavarna om planen vid utvecklingssamtal, inskolning och vårdnadshavarmöte. Vårdnadshavarna är också delaktiga genom de dagliga samtalen vid hämtning och lämning. Varje år skickas det ut en enkät där vårdnadshavarna har möjlighet att utvärdera förskolans verksamhet.

Personalens delaktighet

Planen genomsyrar hela vår utbildning på förskolan och är en naturlig del av vårt systematiska kvalitetsarbete.

Förankring av planen

I det dagliga arbetet med barnen. Via föräldrasamverkan: inskolningssamtal, utvecklingssamtal och vårdnadshavarmöte.

All annan personal på förskolan, ex. kök, städ, VFU studenter och vikarier ska ges möjlighet att ta del av planen. Planen finns tillgänglig i vårdnadshavarpärm/ hallen och på hemsidan (www.lillaedet.se) under respektive förskolan.



Utvärdering och uppföljning av planen

Planen följs upp och utvärderas regelbundet i det systematiska kvalitetsarbetet med barnen genom reflektion, pedagogisk dokumentation, samtal och observationer. Alla pedagoger i arbetslaget är involverade i detta arbete. Vårdnadshavarna är delaktiga genom information om detta arbete på vårdnadshavarmöte och utvecklingssamtal. Detta arbete är en del i vårt systematiska kvalitetsarbete som sker kontinuerligt.

Ansvariga för att planen utvärderas varje år

Rektor och all personal på förskolan



Plan mot diskriminering och kränkande behandling

” Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas ” Lpfö -18 s.5

Bakgrund

Denna plan beskriver hur vi på Västerlanda förskola arbetar för att främja likabehandling och arbeta förebyggande för att förhindra att någon blir diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Här beskrivs också de åtgärder och rutiner vi vidtar om detta händer.

Ansvarig chef: Helena Bergenson

Syftet med planen

Syftet med denna plan är att skydda alla som verkar inom förskolan mot kränkningar av deras värdighet. Syftet är också att vi i verksamheterna ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter samt att aktivt arbeta för att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling.

Förskolans mål med planen

Vårt mål är att varje barn ska få rika möjligheter att utvecklas. Vi ska aktivt utveckla ett klimat som uppmuntrar varje barn och varje vuxen att uttrycka sin identitet och bli respekterad för den man är. Barnen ska känna sig delaktiga i utbildningen där deras tankar och idéer tas tillvara i den dagliga utbildningen i förskolan. Förskolan ska vara en plats där barn och vuxna känner sig trygga och sedda och där det är roligt, meningsfullt och utvecklande att vara. Förskolan ska präglas av öppenhet och förtroende mellan barn, personal och vårdnadshavare. Ingen ska riskera att bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling. De vuxna som arbetar på förskolan har ett stort ansvar som förebild av goda värderingar.



Lagar och styrdokument som ligger till grund för detta arbetet

Diskrimineringslagen (2008:567), skollagen (2010:800), förskolans läroplan (Lpfö-18) och FN:s barnkonvention skyddar barnen och eleverna från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Alla förskolor ska ha en plan mot diskriminering och kränkande behandling som ska beskriva hur förskolan ska arbeta med att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Främja likabehandling

Detta handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i utbildningen.

Förebygga diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och kränkande behandling

Detta handlar om att minimera riskerna för kränkningar och utgår från att identifiera problem i utbildningen.

Både det främjande och förebyggande arbetet ska anpassas till barnens ålder och till den aktuella utbildningen. Det ingår också i förskolans utbildning att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen (2010:800)

Förbud mot kränkande behandling och repressalier finns i skollagen. Lagen anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet:

- Bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn.
- Genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn utsätts för kränkande behandling.
- Att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

I skollagen (2010:800) står det att personalen i förskolan har skyldighet att anmäla till rektorn om de får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i förskolan. Förskolechefen är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.



Arbetet med aktiva åtgärder ska bedrivas i fyra steg

Undersöka

Förskolans personal ska undersöka om det finns risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på förskolan, eller om det finns andra hinder för enskilda barns lika rättigheter och möjligheter.

Analysera

Förskolans personal ska undersöka orsakerna till de risker och hinder som man eventuellt upptäcker.

Genomföra åtgärder

Förskolans personal ska genomföra de åtgärder som behövs för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.

Följa upp och utvärdera detta arbete

Arbetet med planen ska genomföras och dokumenteras löpande enligt gällande rutiner.



Diskrimineringsgrunderna och dess definition

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, tex. genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada eller sjukdomar som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Det är något som en person har inte något som en person är.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiös åskådning som ex. hinduism, judendom, islam och kristendom. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med religiös åskådning, ex. buddism, ateism, agnosticism. Politisk åskådning och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Inom bl.a. förskolan får man behandla barn olika utifrån ålder, dvs. dela in dem i grupper.



Definitioner av de olika begreppen

Diskriminering

Innebär att ett barn eller vuxen missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I förskolan är det huvudman eller personal som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Den 1 januari 2015 utökades skyddet för personer med funktionsnedsättning genom att *bristande tillgänglighet* infördes i diskrimineringslagen som en form av diskriminering. Skyddet avser situationer när en person med funktionsnedsättning missgynnas därför att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte vidtagits.

Kränkande behandling

Är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan tex uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiskt återkommande.

Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.

Trakasserier

Är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn för trakasserier benämns det diskriminering.

Vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är det upplevelsen hos den som blivit utsatt som är grund för om en utredning ska göras.



Mobbning

Är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexuella trakasserier

Innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande arbete

Detta arbete syftar till att skapa en trygg förskolemiljö där man arbetar med att förstärka respekten för allas lika värde. Detta arbete handlar om att hitta och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling. Det främjande arbetet omfattar de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller ålder samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt.

Övergripande mål

Alla barn ska känna trygghet i att de är en självklar del i gruppen där alla är lika viktiga. Barnen ska känna sig delaktiga i verksamheten och att vi pedagoger hör och ser dem i alla situationer på förskolan. Barnen ska ges goda förutsättningar att utveckla lek- och samspelsförmåga och förmåga att hantera konflikter.

Hur arbetar vi?

- Vi arbetar utifrån ett lågaffektivt bemötande.
- Vi arbetar med denna plan som en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete där likabehandlingsfrågor hela tiden diskuteras i arbetslagen och på APT.
- Vi utvecklar hela tiden våra lärmiljöer utifrån barnens behov och intressen.
- Vi stöttar och hjälper barnen i deras lek och delar upp barnen för att gynna olika lek-konstellationer.
- I konflikter mellan barn, hjälper vi dem att sätta ord på vad som hänt och stöttar dem så att de kan lösa den konflikt som uppstått.
- Vi tilltalar alla barnen med deras namn för att visa att de är viktiga.



Kön

Mål

Vi ska verka för att flickor och pojkar ska ha lika stort inflytande i utbildningen utan att begränsas av traditionella könsroller. Vi vill att alla ska få lika möjligheter utifrån sin egen förmåga och identitet och inte baserat på kön. De regler som vi har på förskolan ska vara lika för alla barn så att vi skapar en trygg miljö för dem i utbildningen.

Hur arbetar vi?

- Vid delar upp barnen i mindre grupper vid olika aktiviteter för att alla barn ska känna att de får komma till tals.
- Vi blandar barnen i olika grupper efter deras mognad.
- Leksakerna på avdelningarna är tillgängliga för alla barn.
- Vi uppmuntrar alla barn i tex. samlingar att våga prata genom att planera våra samlingar väl och göra dem intressanta för alla barn.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål

Vi ska arbeta på ett sätt som är normkritiskt. Med ett normkritiskt perspektiv synliggörs och problematiseras normer som utgör föreställningar om hur människan bör leva. Detta förhållningssätt gör att vi blir medvetna om normer som skapar maktskillnader och först då kan vi bli normmedvetna och välja att göra på nya sätt i mötet med andra människor. Det ska kännas naturligt för alla barn att klä sig som det vill, leka vad de vill och ta den roll de önskar.

Hur arbetar vi?

- Vi frågar barnen vad de vill göra istället för med vem. Det ger barnen möjlighet att upptäcka större valmöjligheter och mångfald.
- Barnen har tillgång till blandade utklädningskläder som alla använder flitigt.
- Vi vuxna erbjuder lek utifrån barnens önskemål utan att begränsas av de traditionella könsrollerna.
- Vi erbjuder varierande böcker som påvisar olikheter.
- Vi arbetar för att alla barn ska känna sig trygga i sin identitet och uppmuntrar deras styrkor.



Etnisk tillhörighet

Mål

Barnen ska få möjlighet att skapa förståelse för olika människors levnadssätt och kulturer. Barnen ska få känna sig trygga i sin egen etniska identitet.

Hur arbetar vi?

- Vi uppmärksammar de olika nationaliteter som finns på förskolan.
- Vi har böcker som påvisar olika kulturer och länder.
- Vi lyfter fram ord på olika språk så att alla barn och deras vårdnadshavare känner sig välkomna.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål

Vi ska ge barnen möjlighet att få ta del av olika traditioner som finns i vårt samhälle för att skapa ett intresse och nyfikenhet. Vi ska skapa en normalisering för olika religioner som förekommer i vår barngrupp.

Hur arbetar vi?

- Vi kartlägger vilka traditioner som finns i vår barngrupp och uppmärksammar dessa.
- Vi arbetar för att alla barn ska känna sig trygga i sin egen religion och tro.
- Vi firar de vanligaste traditionerna som finns i det svenska samhället.

Funktionsnedsättning

Mål

Vi strävar efter att skapa en miljö som är tillgänglig för alla barn. Vi ska skapa och organisera en tydlig vardag i verksamheten för att möjliggöra så att alla kan vara delaktiga och känna sig trygga.

Hur arbetar vi?

- Vi använder oss mycket av tecken som stöd.
- Vi delar upp barnen i mindre grupper för att verksamheten ska anpassas till alla barn i gruppen.
- Vi anpassar förskolans lärmiljö så att alla barn i verksamheten kan delta.



Sexuell läggning

Mål

Vi strävar efter att alla barn ska ha vetskap om att kärlek är upp till en själv och att man får vara kär i vem man vill och att alla relationer är accepterade. Alla barn och vårdnadshavare som kommer till vår förskola ska känna sig inkluderade och att vi inte värderar någons sexualitet.

Hur arbetar vi?

- Vi ska köpa in fler böcker som synliggör olikheter för barnen.
- Vi är tillåtande i barnens diskussioner och visar att det är okej att tycka om vem man vill.

Ålder

Mål

Vi skapar miljöer som är anpassade för alla barn på förskolan oavsett ålder. Vi utgår från att alla barn är kompetenta bara de får rätt förutsättningar och hjälp i den dagliga utbildningen.

Hur arbetar vi?

- Vi delar in barnen i grupper efter mognad, intressen och sociala relationer.
- Vi utgår alltid från att alla barn är kompetenta bara vi ger dem rätt förutsättningar och utmana dem så att de lär sig hela tiden.

När?

Detta främjande arbete ska genomsyra förskolans dagliga arbete och personalen ska aktivt arbeta för att uppfylla dessa mål.

Ansvariga

Alla i arbetslaget

Utvärdering

Görs regelbundet under året och är till underlag för nästa årsplan mot diskriminering och kränkande behandling.



Förebyggande arbete

Det förebyggande arbete utgår från de identifierade riskfaktorer som framkommer i kartläggningsarbetet och syftar till att minimera risken för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Kartläggningen gör vi genom att observera och intervjua barnen. Vi gör också en trygghetsvandring med barnen där de får samtala om vilka platser som de inte tycker om på förskolan och varför.

Kartläggning och identifiering av riskfaktorer

Vi kartlägger vår utbildning genom att föra regelbundna diskussioner i arbetslaget och i regelbundna samtal och reflektioner tillsammans med barnen utifrån vår pedagogiska dokumentation. Vi observerar barnen i olika situationer på förskolan och med de äldre barnen gör vi en trygghetsvandring för att identifiera eventuella ställen där barnen kan känna sig otrygga. Vi för regelbundna diskussioner på APT frågor som rör regler, rutiner och förskolans värdegrund.

Områdets som berörs i kartläggningen

I vår kartläggning utgår vi från diskrimineringsgrunderna: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål

Utifrån de riskfaktorer vi uppmärksamma i samband med vår kartläggning av vår verksamhet ska vi arbeta förebyggande för att minimera riskerna för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunderna.

När?

Detta arbete ska ske regelbundet hela tiden under året.



Åtgärdande arbetet

Detta arbete kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska påbörjas så fort det kommer signaler om att ett barn känner sig diskriminerat, trakasserat eller kränkt och innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som ska dokumenteras och utvärderas för att förhindra att detta upprepas.

Mål

Om ett barn ger uttryck för, eller om vi vuxna i förskolan ser eller upplever att ett barn blir diskriminerat, trakasserat eller känner sig kränkt, ska vi agera skyndsamt så att det inte upprepas genom att ha tydliga rutiner för åtgärder.

Alla vuxna på förskolan måste ha kännedom om och agera utifrån arbetsgången för akuta och åtgärdade insatser.

Hur gör vi?

Vi ser till att all ny personal får kännedom om planen mot diskriminering och kränkande behandling och arbetsgången för akuta åtgärder och insatser.

När?

Vid behov när ny personal anställs.

Ansvariga

Rektor och all personal på förskolan.



Rutiner för akuta situationer och åtgärdande arbete

Utredningen i förskolan måste anpassas till barnets ålder och mognad och i hög utsträckning ske i samarbete med barnets vårdnadshavare.

Policy

Det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på våra förskolor.

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- Vi ska vara lyhörda och härvarande vuxna i alla situationer på förskolan.
- Personalen ska vara uppmärksam på kännetecken hos barn och personal t.ex. ledsen/nedstämd, har inga kompisar, vill inte gå till förskolan.
- Att all personal har en gemensam grundsyn om vad som är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det är viktigt att föra regelbundna diskussioner kring detta både i arbetslaget och på APT.
- Personalen på förskolorna ska ha ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Personalen på förskolan och rektorn.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Uppmärksamma det som hänt och prata med barnen samt ge var och en av de inblandade möjlighet att göra sig hörd.

Använd er av hur frågor:

- Hur kände du?
- Hur tänkte du?
- Hur kan vi göra för att det ska bli bra?

De vuxna ser till de barn som utsatts för kränkning får upprättelse för det inträffade t.ex. att ”göra” förlåt.

Vid upprepade tillfällen eller om det ofta är riktat mot samma barn ska vårdnadshavare och rektor informeras och åtgärder ska vidtas. Arbetslaget ska dokumentera vad de gjort och vilka åtgärder de ska vidta för att det inte ska upprepas.



Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks/ diskrimineras av personal, eller vuxna kränks/ diskrimineras av andra vuxna

Anmälningssplikt för förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anses blivit utsatt för kränkande behandling.

En kränkning skall alltid anmälas till rektor som i sin tur har anmälningssplikt till huvudman.

Rutiner för uppföljning

Samtal med arbetslaget och rektor på rektorns initiativ inom två veckor.

Rutiner för dokumentation

Alla enskilda ärenden då barn utsatts för diskriminering eller kränkande behandling ska dokumenteras. Detta sker i förskolans digitala system Lisa/ Stella som finns att tillgå på intranätet.

Uppföljning av årets plan

Året plan ska följas upp och utvärderas regelbundet i det systematiska kvalitetsarbetet tillsammans med barnen genom reflektion, pedagogiska dokumentation och samtal. Alla pedagoger i arbetslaget är involverade i detta arbete. Vårdnadshavare är delaktiga genom information om detta arbete på föräldramöte och utvecklingssamtal. Detta arbete ska regelbundet redovisas till rektor. Rektorn har sedan ansvar att sammanfatta detta arbete som sedan diskuteras på arbetsplatsträffar och skrivs in under resultat och analys från förra året i likabehandlingsplanen.